

פרוטוקול מס' 19/ג
סיבת ועדת הכספים
סיוע ג' ט' טבת תשי"ד - 15.12.52
בשעה 16.30

חברי הועדה:

בנוכחים:

- י. גורי - היו"ר
- ח. אריאב
- ב. אבניאל
- י. בדר
- ט. דיין
- א. הרצל
- ק. לוז
- א. ציזלינג
- ס. קלמר
- ט. בז'רנו

מוזמנים:

בצ. ארגוב - נציב מס הכנסה
ד"ר סנדלסון - מטעם האוצר

מר בזק - מזכיר הועדה.

סדר היום:

א. המסך הדיון בעניני מס הכנסה.

ב. אמר צוויט בדבר טנזיט בתעריף המס.

ג. אמר הצעות מסדר האוצר על העברות מסע"ף לסע"ף בתקציב הרגיל לשנת 1953/54.

היו"ר י. גורי:

א. אני פותח את הישיבה.
אנו עוברים לסע"ף הראשון בסדר היום -
המסך הדיון בעניני מס הכנסה. נשמע עתה תשובות על שאלות מסר ארגוב.

בצ. ארגוב:

בישיבה הקודמת סרתתי בקירה כללית. הפעם
אני רוצה במידת האפשר בקיצור, להשיב
על השאלות שנשאלו על ידי חברי הועדה.

לפאלתו של חבר הכנסת אבניאל - כמה מס

הכנסה שילמו הקבוצים - אמרתיו כבר בישיבה הקודמת, שלעת עתה אין לי
אפשרות לענות על כך. אינם אחד מאנטי הקבוצים נקב איזה סכום, אני מניח
שהוא קרוב למציאות, אבל לפי החוק החדש אוכל להודיע כמה שילם כל קטור,
כי סר האוצר רשאי לפרטם כמה שילם כל קטור. בישיבה הקודמת הודעתיו
שכבר מציני את הרשימות הן לפי השוטר והן לפי ההכנסות. לשם עבוד
התכנית הוקמו כמה ועדות ואחת הן בדאטותיו של סר סרף. הכנסת הכרטיסיה
תסמך מחצית השנה ובה יצויינו סמו של המסלם, כתובתו, מקצועו, כמה
היה צריך לשלם, וכמה שילם. סר האוצר הקציב 30 אלף לירות לרכיסת מכונה
תמסין את הכרטיסיה.

סר גורי שמע את הויכוח שהתנהל ביני
ובין עוזרי, אמרו כי הכנת הכרטיסיה תספך למעלה מחצית השנה ואני
אמרתיו שבעוד מחצית השנה אמר יהיה לתחיל בפרסום הרשימה.

הוא הדין ביחס לחלוקה הגיאוגרפית.
אם כי ביחס לחלוקה זו, י לנו גם היות מספרים ספוייטינו בהתאם לגביית
ההירדי המחוזיים. אנו יודעים כמה גבתה תל-אביב, חיפה וירושלים. אבל
במחוז חיפה, למשל, כלול גם יחס המטרך.

לשאלתו היניה על חבר הכנסת בניאל -
הא נכונה הודעתו ל בהל המטביר המרכזי, מר אפטר, והמטביר המרכזי
שילט 300 מלך לירות למט ההכנסה, לאיזה תאריך, והא רק בטביל המטביר
המרכזי או גם בעבור מוסדות|לוראי ל המטביר המרכזי, והא זה חוב
או על חבון - זה נכון; הוא הודיע המטביר שילה 300 מלך לירות.
זה היה לפני חוד וחצי או חודיים. סכום זה שולט גם עבור מוסדות
הלוראי ל המטביר המרכזי. סכום זה שולט על חבון חוב.

ח. אריאב: חוב לאיזה תקופה?

מ. ארגוב: עד אפריל 1952.

ב. אבניאל: כשאתה מומר "מוסדות לוראי", מה כלול
בזה?

מ. ארגוב: המטביר לצרכן.

לשאלתו של חבר הכנסת אבניאל - האם ידוע
לנציג מט ההכנסה, המטביר המרכזי הגדיל את הונו ב-2 מליון לירות -
אינני יודע מאיזה תקופה, ונוסף לכך לא בדקתי עדיין את הדו"ח האחרון
של המטביר המרכזי, במידה שזה נכון, אני מתאר לי שזה יהיה בדו"ח,
וכאן מכרוק את הדו"ח, מדע.

לשאלתו של חבר הכנסת אבניאל - מה הכניס
המקטור הפרטי ל החקלאות, מט המכר בעלי המקצועות החפשיים, ומה מתקבל
מהם - עניתי כבר לפני ניגשתי להכנת הרשימה.

חבר הכנסת ציזלינג דרש להזיל ענשים
מכסיסליים על עברייניהם המטמטיים מס. 5.

א. ציזלינג: ביחס למקדמה.

מ. ארגוב:

לגבי מט הכנסה, הודעתי כבר סקיימת
ועדה בדאיותו ל השופט ויתרון, שדנה
בהצעות לעינויים בחוק מט ההכנסה. מה שנוגע למקדמה, אני מצטרף להגיד,
שגם הענט הקיי כיום בוק, אין השופטים יליט אותו. אינני מערער
על מעמי השופטים, אבל אני רוצה לומר לכם, כי לא תמיד ענין זה תלוי
באדמיניסטרציה, אלא גם במוסדות המטפט.

חבר הכנסת ציזלינג שאל: מה הם חובות
העצמאיים, וכמה הם מכניסו באופן שוטף. אני רוצה להגיד, כי אם העצמאיים
מטלמים כיום בעד הכנסותיהם מלפני שנה, זה גם כן נקרא שוטף; כלומר,
אם הם מטלמים היו את המפרעות הרבע שנתיות על חבון הכנסותיהם, זה
גם כן נקרא שוטף. המפרעות אינן מהוות מחוז גדול.

א. ציזלינג: איזה מחוז?

מ. ארגוב: עשרים וכמה מחוזים מכלל ההכנסה של
העצמאי.

ח. אריאב: מי נכלל בעצמאיים?

מ. ארגוב: לפי הגדרת החוק כל מי שאינו טכיר
נקרא עצמאי.

ח. אריאב: ומי אבי העובדים והקבוצים?

מ. ארגוב: מי בי העובדים הם עצמאיים, והקבוצים
הם שכירים.

חבר הכנסת בז'רנו שאל אם נכון הדבר
יסולל-בונה הינו גביש מאזניים ושאל עד לחיבון. אני רוצה לומר לכם
ברורות, יסולל בונה הגייס חיבון וגם מאזן. אחרון ל-31.12.52, כי אצלם
הינה הכספית היי מינואר עד ינואר, ובהתאם לזה הוא מטלם; כלומר, הוא
שלה בהתאם לחיבון ולא עד לחיבון.

על אלתו של חבר הכנסת בז'רנו ביחס למטביר
המרכזי, כבר עניתי. כן עניתי על אלתו של חבר הכנסת קלמר ביחס לתשלום
מט הכנסה על ידי תקבוצים. אני צריך לציין, הקבוצים מטלמים לוינים מסורת
הדין, כי לפי החוק חלק מהם צריך היה לשלם פחות ממה ששילמו.

חבר הכנסת רובין שאל ביחס לתקנות ספורטסו
על ידי סד האוצר בדבר השכירים, מדוע האלו דוקא בשכירים? השכירים
כידוע לכם מקדימים לאל. את הסס, ובעוד שאחרים מטלמים על הכנסותיהם
בעבר, הרי השכירים מטלמים חודר חודר לפי הכנסותיהם הסמסיות. ועל כן
מן הדין הוא, שהשכירים צריכים לשלם זפסיר אלה לפני העצמאיים.

בז'רנו: לדעתי, חלה טעות בטופס, כי אין שואלים
בו על מניות.

סד ארנב: חבר הכנסת בדר שאל, מה ביחס לתנובה.
אני צריך לומר, כי ביחס לתנובה מתנהל עתה
דיון, אם תנובה כהתאם ליטודות קיומה, צריכה לשלם מס או לא. יש אומרים
לומר זה אין רוחני פרטיים, הוא רק סוכן של הקבוצים ומוטבי העובדים.
על כל פנים, הדיון בענין זה מתנהל ועדיין אינני יודע מה תהיינה
תוצאותיו.

חבר הכנסת בדר שאל, אם נכון הדבר שהמפרעות
מגיעות גם ל-150 אחוז. בשנה שעברה הגיעו המפרעות שהעצמאיים היו צריכים
לשלם ל-130 אחוז, כי סד האוצר הטיל בכל רבע שנה 25-30 אחוז, עד שבסוף
השנה הגיעו ל-130 אחוז, לגבי ההכנסה בהיתה להם לפני שנה. השנה הגענו
עד ה-10.12.53, כלומר במפרעה הטלית - ל-100 אחוז, ועדיין לא ידוע
מה תהיה המפרעה הרביעית.

חבר הכנסת בדר שאל שאלה נוספת, מהיא בודאי
שאלה חוקית, בקיר האתם התקנות ספורטסו על ידי סד האוצר לניכויים
מהמסורת, האם הן חוקיות או לא? אינני יכול לענות על כך, אבל אני
רוצה לומר שישנם עורכי דין החושבים, שתקנות אלו הן שגורות, בעיקר
מהן אינן עולות על ההיקף שבחוק הקיים.

מה ינאמר ביחס לתנובה חל גם על הצרכניות.
ועל ענין זה דבר חבר הכנסת אלישר. את הצרכניות רואים כמסוד שאין לו
רווחים.

המטן דבריו רטמה לצ.

לפני כן רשמה מא

לצ

(המסך דברי טר בן-ציון ארגוב)
נציב מט-הכנסה)

אלף הן בערך הסאלות שנשאלתי. ברצוני רק להוסיף איזה דברים לגבי המצב הכללי של מט-הכנסה וגם של הקדמה, אם כי בחלקו כבר מסרתי את הדברים, ברצוני רק להוסיף 2 מספרים.

לפי מצב הגבייה כיום אנחנו מתקרבים, כמעט כדי חודש בחדשו, לטינוי מסקל. המל חודש עולה במקצת מספר העצמאים מכלטי המס, באופן שאנחנו מקווים שעד סוף השנה באמת נגיע ליחס של 50% שכירים ו-50% עצמאים, ולא כפי שהיה בשנה שעברה שהיחס היה 44% עצמאים על 50% שכירים.

ח"כ א. ציזלינג: בהכנסה הסוטפת או בצירוף החובות?

מר ב"צ ארגוב: בצירוף החובות, אני מדבר על הגבייה וההכנסה בפועל.

ח"כ א. ציזלינג: בהכנסה הסוטפת זה בערך 15% עצמאים ו-85% שכירים.

ח"כ י. גדר: לגבי השכירים לא גובים גם בעד העבר?

מר ב"צ ארגוב: זה מהורה אחוז קטן מאד. דיברתי על דבר זה לפני שבוע.

לשאלתו של ח"כ קלמר ביחס לאומדן - קשה להיות הטוחים בכספים שלא באו לעולם, אבל יש לי תקווה ואפון שבכל-אופן נגיע ליחס קפלי סגפלי במקצת, אם לא לכעלה טזה, אני מקווה טבעלה על אומדן לעומת זה במקדמה נגיע להרבה פחות מהאומדן. אני חושב טנגיע ל-9 או 10 טיליון בעוד שהאומדן היה 15 טיליון.

ח"כ ט. בז'רנו: האם לא היתה טעות באומדן?

מר ב"צ ארגוב: יתכן, לסכום זה נגיע לאחר לחץ ולאחר טנקיף את כל אלה שחייבים בתשלום הקדמה.

ח"כ ט. בז'רנו: אני עסייתי בזמנו את החטבוון ולדעתי האומדן היה 10 טיליון.

ח"כ א. ציזלינג: ברצוני קודם-כל להעיר הערה ואחר-כך לסאול טאלה. לא הייתי אטמול בזמן הדיון בענין שחרור 5. י וראיתי זאת היום בפרוטוקול. אני לא מבקט לחדט את הדיון, אבל אני מבקט לרסום בפרוטוקול טעמדתנו והצעתנו היא שחרור מלא של תוספת היוקר, ומטום-כך אנחנו נגד ההצעה שהוצעה לסחרר -5 ל"י בלבד. אילו היתה אפירות פורטלית הייתי טצביע בעד שחרור מלא של תוספת היוקר מטם-הכנסה.

היו"ר י. גורי: אינני יודע אם זה נטטע כאן מפי נציב מט-הכנסה או נזרק לחלל הדיון, שהצעה כזאת עוד עתידה לבוא.

ח"כ א. ציזלינג:

אני מדבר על מה שהוחלט אתמול על שחרור
רטרואקטיבי.

עכשיו אני מבקש להציג שאלה ביחס למקדמה.
הביסוס של קביעת המקדמה, שהיה הדבר הדחוף ביותר לפתרון שאלת חוסר העבודה
והקצוקה, הסוויגן בטסים האינפלציה, היה בנוי על שיעורי המס המטלטלים
בדרך-כלל עם תיקונים קלים, אם אינני טועה כבר צריך היה לסיים את הגבייה.

מר ב"צ ארגוב:

העצמאיים ב-1 בינואר והטכירים במרס.

ח"כ א. ציזלינג:

אם אנחנו קרובים לסיום הגבייה הטעות פה אינה
יכולה להיות טעות באופן, טאחר שאוטרים לנו
שהכסף ייגבה בטלות. כיוון שאוטרים כאן שההכנסות טסט-הכנסה לא תהיינה
פחותות ואולי תעלינה, אז ההפרס במקדמה יכול להיות הפרט קטן, אבל לא
הפרט של 40% ט-15 ל-9 טיליון. הייתי רוצה לדעת כמה גבו עד עכשיו.

מר ב"צ ארגוב:

נגבו 3 טיליון במזומנים ויטנן התחייבויות
על 7 טיליון. יש מקומות שעוד לא סילמו

מסכורת נובטבר.

ח"כ א. ציזלינג:

לפי זה היינו צריכים לגבות לפחות את הטיניסום
של 40%.

האם אפשר לדעת כמה ט-3 טיליון אלה זה טטכירים

וכמה מעצמאיים.

ח"כ ב. אנביאל:

אם ח"כ לוז בקט פה מספר אז לדעתי אנחנו
זכאים ללחוץ על נציב טס-הכנסה כדי לומר לנו
אם מספר זה נכון או לא. ואם יגיד לנו שזה נכון אז קרוב לנכון ברצוני
לשאול כיצד זה פתייטב עם הסתירה שבדין-וחשבון הרסטי שהוגט על-ידי בלוך
באוגוסט, 1953 הוא קובע שלעת-עתה שולם רק סכום של 60,000 ל"י.

כאשר נציב טס-הכנסה הסביר לנו על "תנובה"
ו"המטביר" המרכזי לא היה ברור לי אם המטביר לצרכן חייב לשלם, ואם כן,
האם סילט וכמה סילט. אותו זכר לגבי חנויות "תנובה", בהתאם לחוק הן
חייבות לשלם, והייתי רוצה לדעת מה הן שילטו.

שאלה סליסית, מה ההנחות הניתנות בהתאם לחוק

לקואופרטיבים.

ח"כ א. ציזלינג:

אני רוצה להעיר הערה לסדר. אני תובע מיוסב-
הראש לסנוע את הדיון על מספרים יסירים של
סקטור זה או אחר שחייב בטס זה או אחר. אני הייתי התובע, אבל הרוב דחה
תביעתי זו, לדאוג לפרסום רשימת טטלטי הכס עוד לפני שנתיים. ואט זה
לא נעשה אין גם זכות לחברי הוועדה לטסור מספרים ואין על נציב טס-הכנסה
או לאשר או לדחות אותם. אין רשות לפרסם מספרים כל עוד אין החוק סתיר
זאת וכל עוד אין זה נעשה על יסוד של סוויגן, אחרת אני תובע שנציב טס-
הכנסה יטסור את הרשימות של אלה שאני נקבתי כחייבי טס-הכנסה.

היו"ר י. גורני:

אין זה נכון שהחוק אינו סתיר לפרסם, החוק
סתיר לטר האוצר לפרסם מספרים של סקטורים
סלטים ואין להוציא פרט אחד מתוך הסקטור כולו. אנחנו החלפנו בענין זה
מכתבים עם טר האוצר, הוא פוכן לעשות זאת, אבל לפי הבאורים שטענו כפי
נציב טס-הכנסה דבר זה יכול להעשות לכל הטוקדם במסך שלוש-ארבעה חדשים.
אטר להודעתו של ח"כ לוז, אם היתה לו רשות או לא היתה רשות להודיע, זה

היו"ר י. גורלי:

לא מחייב, גט' אם כל חברי הוועדה יאמרו משהו אין זה אומר שנפעיל לחץ על נציב מס-הכנסה שיגלה את כל המספרים האלה. הוא יטיב אותם הדברים שאמר בראשית דבריו. בזה נגמר הוויכוח בענין זה.

ח"כ ס. קלמר:

ברצוני להוסיף לטאלה שטאל ח"כ ציזלינג, חשוב לנו לדעת לגבי המקדמה מה היחס בין הטכירים לבין העצמאיים. בוסף לזה, הסכום של 15 מיליון ל"י במקדמה נקבע אחרי דיונים מפורטים, לפני זה היתה הצעה על סכום יותר גבוה, והיות ובעיית חוסר-העבודה עליין קיימת, וגם היום אוטרו עוד 2 מיליון ל"י למטרות אלה, אם כי זה לא נקבע בתקציב, אני רוצה לקוות שנציב מס-הכנסה לגיע לאומדן כפי שנקבע. ואם סמענו כאן שעד סוף שנת תקציב נגיע ל-9 מיליון ועד עכשיו נגבו 3 מיליון, אני שואל האם לא היתה איזו הזבחה או יחס לא רציני כפי שקיים לגבי גביית מס-הכנסה.

ח"כ י. בדר:

קודם-כל ברצוני להעיר הערה אחת. אני חושב שמפרטה זו של המקדמה יש להטיק מסקנה אחת כללית: אל נרבה בטסים. אם בכוונתנו להביא להכנסה יותר גדולה באופן מעסי, נוטב להוסיף איזה אחוז למס קיים ולא לקבוע מס חדש. אני הצעתי בזמנו לעשות זאת בנוגע למקדמה, זה היה חוסך לנו אדמיניסטרציה נוספת, הצהרות, הודעות, ערעורים וערעורים, ולבסוף כשלון זה בהכנסה. יתכן שכדי להטיב 15 מיליון ל"י היה נוטב להוסיף 20% על מס-ההכנסה, ודבר זה היה בעטה באופן אוטומטי, בו בזמן שלגבי המקדמה היה בסיס אחר וגם הזיכויים והניכויים היו טובים.

באוגוסט שנה שעברה קיבלנו תיקון לחוק מס-הכנסה, וכיוון שאני מבין שלנציב מס-הכנסה יש איזה חלק בהצעת התיקונים, הייתי רוצה לשאול טתי טובא הצעה זו לכנסת, והאם הצעה זו תכלול גם הצעות מיוחדות בנוגע לחיסול כל היוצאים-מן-הכלל שאצטברו בטשך שנתיים בנוגע לקואופה-סינים, קיבוצים וכל-מיני גורמים אחרים.

אין לי כל ספק שלכל-אחד מאתנו מותר לגלות את כל הפרטים על מס-הכנסה, ואם מישהו יודע משהו לגבי מס-הכנסה של זולתו אין כל חובה עליו לספור זאת בסוד. אולי זה דבר לא מוסרי ואולי גם לא מועיל. לפי החוק רק נציב מס-הכנסה, ופקידיו, סר האוצר ופקידיו, חילבים לספור על הסוד. אני מודיע שאני מסלם 420 ל"י לסנה, ולח"כ לוז מותר להגיד כמה מסלמים הקיבוצים. אינני מבין את העצבנות של ח"כ ציזלינג בענין זה. הוא בוודאי חושב -750,000 ל"י במסך 5 שנים זה מעט מאד. (ח"כ ס. אבניאל: הוא אמר שסיל, רק 250,000 ל"י). הוא אמר שבמסך 5 השנים האחרונות זה מצטרף ל-750,000 ל"י.

ח"כ ק. לוז:

אמרת שהקיבוצים חייבים 750,000 ל"י, אני מצטער שאין כאן הפרוטוקול, אפשר לבדוק.

ח"כ ב. אבניאל:

וכמה הם סילמו?

ח"כ ק. לוז:

זאת לא אמרתי.

ח"כ י. בדר:

לא היה לי אף פעם חסד כזה שיסנה תכנית שתוכננת לא לגבות מס מאיזה סקטור שהוא, ולפי כה ששמעתי כאן היום על "תנובה" זה אצל החוק טראה שקיימת הלפיה, טראה שההפליה עוד יותר חסורה.

אנחנו נבדוק את הדבר בפרוטוקול.
נציג מס-הכנסה כבר הטיב על דברים אלה

היו"ר י. גורי:

ויותר הוא לא יטיב.

הדיון בסאלה זו הסתיים. כתבתי לחברי
הוועדה בישיבה הקודמת שהחברים אשר רוצים להציע הצעות לסיכומים צריכים
להכין את ההצעות.

אינני מוכן להכניס הצעות לפני טאטמע
את התשובה בענין המקדמה.

ח"כ א. ציזלינג:

נציג מס-הכנסה כבר הטיב על דברים אלה,
הסאלות לא חידשו שום דבר וגם התשובה
לא תחדט יותר. יכול להיות ויכוח על עצם הסכום שצריכים לגבות כיוון
סאיננו טרוצים שנגבו כך וכך סיליונים בטקום האומדן שנקבע, אבל אין
להכנס כאן לפרטים.

היו"ר י. גורי:

לסאלתו של ח"כ ציזלינג בענין המקדמה -
עד ה-31 בנובמבר נכנסו במזומנים סך
2,911,600 ל"י, מזה כעצמאים - 1,172,000 ל"י ומסכירים 1,739,000 ל"י.

מר ב"צ ארזוב:

אני קובע שדבר זה כבר נמסר פעם ויותר לא
נעסוק בזה בישיבה זו.

היו"ר י. גורי:

אנו עוברים לדיון על סינויי תעריף בחוק
מסי מכס ובלו. נשמע את דבריו של ר"ד מנדלסון.

אני מביא בפניכם כאן שלוחה צווי מכס ובלו
שהם בעצם ברובם לא תוספת של מסים אלא

ד"ר ק. טנדלסון:

הפורטות פנימיות.

אתחיל מהצד מיום 29.10 שעיקרו הוא ביטולה
של קרן ההסוואה על כל-טיני מצרכי חותרות או מצרכים לא כל-כך חיוניים
ובמקום זה לקבוע תוספת למכס.

חברי הוועדה הם בוודאי בדעה שאין כלל
צורך להביא תפוחי-עץ מחוץ-לארץ, עד כה היה על זה מכס די נמוך, באופן
יחסי בתשלום קרן ההסוואה, וחשבנו בתור מינימום נחוץ שרצוי שיהיה
מס יותר גבוה שיכלול את הקרן. הוא הדין לגבי אגסים, פירות טריים
ומיובטים, סוקולדה, אגוזים וצימוקים. לגבי צימוקים יש למכס הזה בעצם
אופי של מכס מגן.

מדובר על צימוקי מאכל?

ח"כ ח. אריאב:

לעת-עתה מדובר רק על צימוקי מאכל.
יש תביעה למנוע לגמרי על-ידי מכס מגן
הנאת כל-טיני מצרכים כאלה סמיצרים בארץ, בין זה גט מטתקים.

ד"ר ק. טנדלסון:

בעצם יש בתוך הצו הזה רק שני דברים
פיסקליים חדשים, זה הענין של חבילות שי והענין של מכונניות. לגבי
קייזר פרייזר בעצם שולם המכס בדולרים. כאן נקבע תעריף קבוע כדי
שלא יהיה צורך לבדוק כל חבילה וחבילה שנשלחות על-ידי חברות ה"סקריפ"
החברות היו מטלטלות עד כה בדולרים לאוצר וקיבלו עבור כל דולר - 1.
ועכשיו מקבלות 1.800 ל"י. במקרה שאדם שולח סקריפ או חבילתטי ובתוך
זה מטלם גם את המס, אז אין העלאה. המס הוא לגבי אנשים שמקבלים את
החבילות בדואר, נקבעה העלאה של 60% כלומר, במקום 240 פרוטות - 400
פרוטות, ואנחנו חושבים שזה לא עומס כבד.

ד"ר ק. מנדלסון:

מצד חברות הסקריפ יש התחייבות להעביר 42,5% מכלל ההכנסות לארץ או בתור שירותים או קניות בארץ. בכרוונה לא הכנסו בתוך המכס הזה מצרכים מקומיים כמו שוקולדה, כיוון שאנחנו רוצים למנוע הבאת שוקולדה. אבל כאן קרתה תקלה - טבעתי בצטרך להסתדל למנוע כמותה - שיהודי קיבל רסיון להעביר שוקולדה מבלגיה, ויהודי אחר על-ידי אפטרות אחרת קיבל רסיון להעביר סבון מאוסטריה. כדי למנוע דברים אלה אנחנו רוצים להביא אותם במכס זול באופן יחסי של 400 פרוטות. אנחנו לא כוללים כאן מצרכים מקומיים, כי אנחנו מעוניינים שחברות הסקריפ לא יביאו מצרכים סטייצרים כאן, אלא יקנו אותם פה. זה מעיף סבלירות ישראליות מכניס יותר מאשר בדולרים וזה לא מהווה כל תוספת, להיפך תהיה בזה ירידה.

ביחס לסיגרים וסיגריות, כידוע לכם מחיר התוצרת המקומית עלה בזמן האחרון וגם את הכלו היינו צריכים להתאים בהתאם לכך. לצערנו, אף-על-פי שהמכס גבוה העלאת המכס לא הצליחה להתגבר על ההברחה.

ביחס למכונות - למפעל קיזר פרייזר נקבע עד כה מכס טוול על חלקי מכונות. המכס על מכונות סברולט או סוג אחר גם בחוץ-לארץ המכס הוא 70%, ועבור החלקים המפורקים קבענו עד כה מכס של 30%. מכונת הנרי ג'י עולה עכשיו 6200 ל"י כולל מסים של 1300 ל"י, וזה טחיר, לא אוטר מתקבל על הדעת, אבל בכל-אופן טחיר שאפילו בחישוב הדולרים הוא לא כל-כך גבוה. אנו רוצים ללחוץ על מפעל קיזר פרייזר שיטמס יותר בחלקים מתוצרת מקומית, ועל-ידי זו זה אנחנו קצת הקטנו את ההפרס בין טחיר המכונות כאן ומחיר המכונות סביבאים מחוץ-לארץ. בו בזמן מכונות של קיזר פרייזר מסלמים 1500 ל"י מכס, בעד מכונות יבוא סברולט או מכונות דומה מסלמים כיום 3000 ל"י מכס ומס מותרות.

אלה הדברים העיקרים שכלולים במעייפים

אלה.

אני חושב שזה יקל על הדיון אם אנו נדון על כל צו לחוד ולא על כולם יחד.

ח"כ ש. בז'רנו:

ישנו עוד מעיף אחד שאנחנו מוכרחים לדון בו בישיבה זו, כי כבר דחינו אותו כמה פעמים, וזה ענין העברות מסעיף לסעיף. אם יהיה דיון רחב בצווים אלה הייתי מעדיף להעביר אותו לישיבה אחרת. אני מסכים שהדיון יהיה נפרד, אבל אני מציע לסמוע היום את דברי ההסברה על כל הצווים שלפנינו.

היו"ר י. גורי:

ישנו צו שני על סינוי תעריף המכס על שניים תותבות. יש לנו בית-חרושת ידוע של בלוט ונוסבאום סמיצר שנים תותבות, שהוא אחד המפעלים החשובים שפועל בסביל יצוא. חלה גם התקדמות ניכרת בתעסיה זו, קודם יצרו שניים תותבות שחרטינה ועכשיו מייצרים מחומר פלסטי. וקרה שקרה שיצרן אחד הביא כמות לא גדולה של תוצרת סוכנה ב-95% ויצרני המפעל פצו אלינו בתביעה להגנה פרונוטטיבית.

ד"ר ק. מנדלסון:

אחרי המעשה?

ח"כ ש. בז'רנו:

המס מוטל גם על המלאי ויהיה קרוב לוודאי גם על היצוא. היתה בזה טעות במסדר הטסחר והתעסיה שנחנו רסיון כאשר חסבו שזה להבאת חסרי גלם ובכדיקה התברר שזו סחורה סוגטרת ב-95%.

ד"ר ק. מנדלסון:

ד"ר ק. טנדלסון:

כיוון שהמדובר הוא בטפעל כזה שמיצר בעיקר בסביל אכספורט וטולה את תוצרתו לעשרים או עשרים וחמש ארצות, ברור שעלינו להגן עליו, אין לנו צורך בסום יבוא ולכן הפעם הגענו למכס הגבוה ביותר.

הצו הסליסי כולל שינויים בשיעורים של הבלו על כוהל ובלו על יינות. בכוהל יש בעצם איזה שינוי של השיעור, עד כה הטכס גבה על כוהל בלו ועל הליקרים המוכנים עוד כס כותרות. הטס הנהוג עד כה הוא - 4 ל"י עבור ליטר פוהל פלוס 1.800 ל"י, ואם מוסיפים את כס הכותרות סטולם לפי ליטר הסך-הכל הוא 5800 ל"י, ואנחנו עשינו מספר עגול וקבענו - 6 ל"י. התוספת בהכנסות היא בערך 5000 ל"י לחודש שהפרט הקטן הזה.

לבני היינות היינו נאלצים לקבוע רפורטה יותר מקיפה. הבלו על היין הוא די נמוך, 84 פרוטות לליטר; זאת אומרת 55 פרוטות לבקבוק של 65 סבטיליטר, והטאיפה היתה שהיין הזול בהחלט ייטכר בטחירים טיניכליים עם נטל מסים מיניטלי, וכטסקל שכנגד, מתוך מגמה להשיג דבר מה שהיין בטובן פיסקלי, הטלנו כס כותרות על יינות יותר יקרים.

אחר-כך עד סוף היטיבה רוטם א.ס.

מר מנדלסון: באופן יחסי קשה מאד לשמור על כך שהאוצר יקבל מה שמגיע לו, לכן אנו רכזנו את שני המסים עם שיעור יותר גבוה, שעכשיו מתבטא ב-150 פרוטות על בקבוק, ורק על היינות שמחירם מתחיל ב-1.20 ל"י הטלנו גם מס מוטרות. לדוגמה: בעד "מדוק טובחר" שנמכר כעת במחיר של 650 פרוטות הבקבוק, היצרנים שלמו בעד בלו ומס מותרות 183 פרוטות בזמן שעכשיו משלמים רק בלו בגובה של 150 פרוטות.

אשר על אומדן ההכנסות, באופן כללי אוכל לומר, כי עבור הכנסות מבלו על משקאות קבענו סכום של 7 מיליון ל"י. אנו חושבים שבקושי, גם עם התוספת, נגיע לסכום זה, בגלל זה שפסח חל השנה חדש יותר מאוחר, כלומר לאחר חדש אפריל שהוא החדש האחרון של שנת התקציב. הצעד הראשון מביא הכנסה מוגברת בעצם רק בסעיף אחד של ההכנסות, ובמקום קרן ההשוואה תהיה הכנסה מוגדלת בסעיף מס.

זהו תכנם של שלשת הסעיפים. אם חברי הועדה מעוניינים לקבל תמונה כללית על מסי העקיפין, מבלי להתחייב למסור מספרים מדויקים, אוכל לומר שבכל מסי העקיפין נגיע השנה לסכום של 80 - 85 מיליון ל"י במקום האומדן של 79 מיליון ל"י, כלומר, אם לתת את התמונה הכללית של כל ההכנסות, מס הכנסה ומסים ישירים, אפשר לומר שתהיה תוספת של 2 - 3 מיליון ל"י על האומדן, וביתר המסים תהיה תוספת של 7 - 8 מיליון ל"י על האומדן כתוצאה מהכנסה מוגברת במס מותרות, וגם מהטבק יש לנו הכנסה על האומדן, אבל מה שנוגע לשלשת הצורים האלה אין חלק חשוב בעודף של בערך 10% אשר מחכים לו בשטח מסי העקיפין.

היו"ר י. גורי: ברצוני לשאול שאלה: ועדת הכספים חושבת, לקראת הדיון בשני התקציבים, לקיים שורה של דיונים בבעיות יסוד, היא התחילה כבר בזה, ובין השאר על מדיניות המסים. קיימנו דיון במס הכנסה, אשר יסתיים בשבוע הבא, אבל זה רק חלק מהדיון. הובטח לנו בשנה שעברה, שאנו נקיים דיון מקיף גם על מדיניות במסי העקיפין. כמובן שהאוצר צריך לפתוח בידון זה וזה טרם נעשה. אני רוצה לשאול את בא-כח האוצר, האם באספקט של השבועות הקרובים נוכל לצפות שהאוצר יביא לפנינו הרצאה מה תהיה מדיניות הכללית שלו בשטח מסי העקיפין מס מותרות, מכס ובלו. אני חושב שהכרחי לנו לקיים דיון כזה לפני שניגש לדון בתקציב.

מר מנדלסון: התשובה היא חיובית, אולם אני מוכרח לעשות הערה אחת: אם דיון זה יתקיים לפני הדיון בתקציב, אפשר יהיה להגדיר רק את המגמות מבלי להביא הצעות קונקרטיות.

היו"ר י. גורי: זה טוב. אנו רוצים לקיים דיון זה במחצית הראשונה של חדש ינואר; האם זה אפשרי?

מר מנדלסון: כן. הידון על הצורים נקיים בשבוע הבא.

כעת עומדות לפנינו לדיון כמה הצעות מצד האוצר להעברת סכומים מסעיף למעיף. אקדים תחילה את ההצעות הנוגעות למשרד החינוך והתרבות. אני מניח שאין צורך בהקדמה כללית, כי אם נקרא כל מכתב ומכתב.

(קורא את המכתב הראשון)

ברצוני להעיר הערה כללית על ההקטנות המוצעות כאן. ביחוד מה שנוגע ל"עדוד פאולות קליטה תרבותית" (בשתוף עם רשויות מקומיות וגופים אחרים), אני רוצה לומר כי אפשר לבוא ולומר שבסוף חדש דצמבר אי אפשר לבצע כל הפעולות האלה, במשך 3 - 4 חדשים עד גמר שנת התקציב, ולכן יש מקום לקיטוץ ואפשר להעביר סכומים מסעיפים אלה לסעיפים אחרים. אולם אני קובל על כך שבתקציב זה, אשר בדרך-כלל קופח בהשוואה לתקציבים אחרים, צריך לבוא ולהציע קיטוץ נוספים. זוהי גשתי הכללית. אבל אינני יכול להתעלם מן העובדה שהמצב הוא כזה,

הפעולות לא בוצעו, אפשר למתוח בקורת על כך, אבל אין להתעלם מן העובדה שאין אפשרות לבצע במשך 3 חדשים פעולות שלא בוצעו בזמנן. לכן אני אומר שאנו נוכל לאשר את ההעברות הוטוצעות מתוך הערה שזו לא שיטה ואני לא יכול להסכים לה במידה שזו שיטה, כי מי יערוב לנו שהיא לא תתפשט על שטח יותר רחב ואולי תגיע להיקף כזה שאפשר יהיה לראות בזה סטייה גדולה מאד בתקציב, דבר אשר הכנסת לא התכוונה אליו. זאת מה שרצייתי להעיר למכתב זה.

(קורא את המכתב השני - בקשר להגללה ב: לשכה הראשית - 1,225 ל"י, חינוך יסודי - 13,195 ל"י, חינוך תיכוני - 1,575 ל"י, הנחלת הלשון והשכלה לעם - 700 ל"י, תרבות תורנית - 175 ל"י, תרבות הגוף - 700 ל"י, לשכת הנוער - 380 ל"י, המחלקה לתזונה - 700 ל"י.)

כאן לא מתעוררת כל שאלה. לפי דעתי אפשר לאשר הצעות אלה.

אני שוב חוזר ואומר, שמה שנוגע למכתב הראשון אינני מתנגד לאשר, אבל בתוספת הערה, שהאישור הזה, על כל פנים אני אומר זאת ~~על~~ על עצמי ולמורת רוחי ואינני יודע אם אוכל לומר זאת על דעת יתר חברי הועדה, אין בו קביעת שיטה והאוצר צריך להימנע משיטה זו. כי אילו בוצעו טעיפים אלה בזמן, לא היה מקום לקימוצים, משום שאי אפשר לומר שלא היה צורך בהוצאות אלה. להיפך: הצורך הוא הרבה יותר גדול בפעולות אלה - קליטת עולים, הוצאת עתונים מנוקדים וכו' - והקיסוץ היה רק אדמיניסטרטיבי ולא קיסוץ אשר נובע מהאפשרות לקמץ הלכה-למעשה.

א. ציזלינג: אני רוצה לשאול מהו העניין בקשר למטבחים.

מר ארנון: בתחילת השנה בקשו ציוד מפני שרצו לפתוח ~~ה~~ המטבחים וגם צריך היה להשלים ציוד. במקום זאת פתחו את המטבחים האלה בכתי-הספר, ואמרו שהיום כדאי יותר לעשות את הפעולה בדרך זו מאשר בדרך האחרת.

א. ציזלינג: מטבחים לא לימודיים בעיני פירושו מקום אשר בו ניתן אפשרות לילדים לאכול, ועל ידי זה ניתנת אפשרות של כלכלה למי שהדבר הזה הוא לטובה. אני יודע כמה אנו דאגנו לעשות זאת בכתי-הספר לנערים עובדים. מטבח למודי זה דבב אחר לגמרי, וגם במטבח לימודי נחוצים כלים. אינני יודע אם אני מבין נכון, שזה לצורך פתיחת 18 מטבחים לימודיים אשר מחייבים החזקת 18 מורות, כלומר הן לא תעבודנה במטבח שצריך היה לצייד אותו. אם כאן מצורפת רשימה של 18 בתי-ספר, אני יכול לומר שב-18 בתי-ספר אלה ילמדו בישראל, אבל אני מבין ששם יש כבר ציוד. פה לא מראים מבין מוחכים את הציוד, פירוש הדבר שאלה מטבחים אחרים, ומתקבל על הדעת שכאן לוקחים 18 מורות למקום שיש ציוד לימודי ולא קונים ציוד למטבחים במקומות שרצו לפתוח אותם, בלי אדמיני-סטרציה, לצורך סעודות לילדים.

מר ארנון: היתה תכנית להגדיל את הציוד במטבחים קיימים ~~ו~~ ובחלק - חדשים. בסעיף זה יש מספיק כסף כדי לפתוח את המטבחים החדשים, ואנו מציעים לא להגדיל את הציוד במטבחים הקיימים. אני מבין שהתכנית לא היתה יותר גדולה מ-18 מטבחים.

א. ציזלינג: האם אלה אותם המטבחים?

מר ארנון: כן.

א. ציזלינג: אם כן, אין לי כל ערעור.

ברצוני להעיר הערה למכתב הראשון - ההצעות להקטנה. בנוגע ל"מחקרים סטטיסטיים" אינני יודע אם אפשר למחוק סכום כלשהו, כי אנו חסרים ידיעה נכונה על ~~ה~~ המצב ביצוע חוק לימוד חובה, ואם יגידו לי שזהו קיסוץ אדמיניסטרטיבי, אקבל זאת. אולם ברצוני להתנגד

להקטנה בסעיפים "ערוך פעולות קליטה תרבותית", "עתונים מנוקדים ללמוד עברית", "חסרי לימוד", כי זה אומר פגיעה ברמת בתי-הספר, פגיעה בפעולות הקליטה. זוהי בעצם הגדלה של המשכורת, אינני מדבר נגדה כי יש פרובלימה של התיקרות ושינויים במסת השכר, אבל זה לא צריך להיעשות על חשבון הכשרה של העליה החדשה, על חשבון הדאגה ללימוד מלאכה והתעסלות.

היו"ר י. גורי: יש משרדים שאני פחות מצוי בהם, אבל בעניני משרד החינוך והתרבות אני מצוי יותר.

אני יכול לומר לחברי הוועדה כי אי אישור של ההצעות הללו, הכלולות בשני המכתבים, עלול לגרום לשביתה חלקית מסויימת, והמצב הוא כזה שהסכומים האלה דרושים לא לתשלום התיקרות אלא לתשלום עבור מפקחים אשר לא הובאו בחשבון מראשית. לכן אני אומר שבהתחשב עם זה שעד גמר השנה לא נוכל להשלים את כל הפעולות שהתכוונו להן תחילה, עלינו לאשר הצעות אלה מתוך הבעת מורת-רוח.

ה צ ב ע ה

הצעות משרד האוצר בנוגע להעברות מסעיה לסעיף בתקציב משרד החינוך - אושרו

חה" ציזלינג - מתנגד

הישיבה ננעלה בשעה 18.50.